

Załącznik
do Uchwały Nr XLI/339/2010
Rady Miejskiej w Lubrańcu
z dnia 9 listopada 2010 roku

Plan

odnowy miejscowości

Smogorzewo

Smogorzewo, październik 2010r.

Charakterystyka miejscowości

Wieś **Smogorzewo** jest jedną z 48 miejscowości wchodzących w skład gminy Lubraniec, położonej w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim. Gmina ta obejmuje część atrakcyjnego, zarówno pod względem historycznym jak i geograficznym, regionu Kujaw.

Jej ogólna powierzchnia wynosi 14.818 ha, z czego miasto zajmuje powierzchnię 194 ha, natomiast wieś 14.624 ha. Administracyjnie podzielona jest ona na 32 sołectwa i miasto Lubraniec, będące siedzibą władz samorządowych. Położone jest ono 23 km na południowy zachód od Włocławka i należy do jednych z najstarszych miejscowości w Polsce. Najstarsza wzmianka o nim pochodzi z 1325r. Od 2009r. jest ona członkiem Lokalnej Grupy Działania Dorzecza Zgłowiączki.

Na terenie gminy mieszka ogółem 10.408 osób, z czego 7.103 osoby mieszkańcy wsi, natomiast 3.305 osób to mieszkańcy Lubrańca.

Gmina Lubraniec jest typowo rolniczym regionem, zróżnicowanym pod względem geograficznym. O jej atrakcyjności decydują: czyste powietrze, lasy, rzeka Zgłowiączka wraz z dopływami.

Posiada liczne pamiątki przeszłości. Są to głównie zabytki architektury sakralnej, zespoły pałacowo - parkowe oraz dwory ziemiańskie. Wyróżnić należy tu przede wszystkim:

- kościół parafialny w Lubrańcu wybudowany w stylu neogotyckim,
- dawną synagogę żydowską w Lubrańcu z pierwszej połowy XIXw., wybudowaną w stylu barokowym,
- zespół pałacowo-parkowy w Lubrańcu z ok. 1827r.,
- rezerwat archeologiczny w Sarnowie,
- XVIII – wieczny drewniany kościół p.w. Św. Trójcy w Dąbiu Kujawskim.

Przez teren gminy przebiegają dwa szlaki turystyczne wytyczone przez PTTK. Pierwszy z nich to kajakowy Szlak Zgłowiączki obejmujący 79-kilometrową trasę od Jeziora Głuszyńskiego poprzez Głuszynek, Rybiny, Chalno, Topólkę, **Zgłowiączkę, Borek, Lubraniec (gmina Lubraniec)**, Kazanie, Brześć Kuj., Nowy Młyn, Wieniec, Machnaczy, Mazury do Włocławka. Drugi to samochodowy Szlak Powstania Styczniowego na Kujawach. Obejmuje on trasę od Włocławka przez Nieszawę, Aleksandrów Kuj., Służewo, Zakrzewo, Dobry, Radziejów, Piotrków Kuj., Izbicę Kuj., **Lubraniec**, Brześć Kuj. do Włocławka.

Plan odnowy miejscowości Smogorzewo

Tereny leśne w gminie nie stanowią zwartego kompleksu. Tworzą je tzw. uroczyska (np. uroczysko Sarnowo, Borucin, Kazanie, Marysin, Dęby Janiszewskie).

W składzie gatunkowym dominuje sosna pospolita, następnie olsza, dąb, brzoza, modrzew, jesion, świerk oraz gatunki rzadziej spotykane jak: sosna wejmutka, sosna czarna, daglezwia, a nawet, choć bardzo nielicznie, jodła.

Teren Leśnictwa Lubraniec to także miejsce występowania rzadkich gatunków fauny i flory. Ze świata zwierząt jest nim wydra, żyjąca w dolinie rzeki Zgłowiączki oraz jenot, drapieżnik zamieszkujący zabagnione i zarośnięte tereny nadrzeczne.

W wielkiej rodzinie ptaków zaobserwować można m.in. bociana czarnego, żurawia, kulika wielkiego i bardzo rzadki już dziś klejnot wśród ptaków występujących w Polsce – zimorodka.

W świecie roślin występują tak rzadkie i podlegające ochronie gatunki jak: pełnik europejski, listera jajowata, lilia złotogłów i pierwiosnek lekarski jak również jedno z najbogatszych na terenie Polski nizinnej - stanowisko tojadu dziobatego.

Inwentaryzacja zasobów

Smogorzewo to wieś lokowana na prawie niemieckim przez Władysława Łokietka 11 listopada 1331r. Druga lokacja miała miejsce w 1408r. Do roku 1661 wieś była we władaniu Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, następnie przekazana została Kapitulie gnieźnieńskiej.

Położona jest ona przy drogach powiatowych nr 2924C Zgłowiączka – Smogorzewo oraz nr 2915C Lubraniec – Smogorzewo - Otmianowo, w odległości ok. 10 km od Lubrańca.

Na terenie wsi mieszka ogółem 89 osób, których głównym źródłem utrzymania jest rolnictwo.

Funkcjonuje tu 28 gospodarstw rolnych o powierzchni:

- do 0,5 ha - 5 szt.
- od 1,0 do 1,5 ha – 1 szt.
- od 3,0 ha do 5,0 ha – 1 szt.
- od 5,0 ha do 7,0 ha – 2 szt.
- od 7,0 ha do 10,0 ha - 1 szt.
- od 10,0 ha do 15,0 ha – 4 szt.
- od 15,0 ha do 20,0 ha – 5 szt.
- od 20,0 ha do 30,0 ha – 5 szt.
- od 30,0 ha do 50,0 ha – 4 szt.

Plan odnowy miejscowości Smogorzewo

Przeważają grunty III i IV klasy, co w znaczny sposób wpływa na poziom uzyskiwanych dochodów. Wśród upraw dominują zboża ozime i jare, buraki cukrowe, rzepak. Dość duży procent upraw stanowią warzywa, zioła i owoce. Dominuje hodowla trzody chlewnej.

Mieszkańcy Smogorzewa z wielkim zaangażowaniem i poświęceniem budują wizerunek swojej wsi, która reprezentowana jest przez sołtysa i Radę Sołecką. Zawsze gotowi są do wysiłku nie tylko na rzecz własnej społeczności, ale i całej gminy. Od wielu lat jej przedstawiciele działają w organizacjach rolniczych. Na terenie sołectwa działa Koło Gospodyń Wiejskich, którego członkinie biorą udział w dożynkach gminnych, powiatowych, parafialnych i diecezjalnych prezentując przepiękne wieńce i chleby będące wytworem pracy ich rąk. Znaczna grupa rolników prowadzi intensywne starania o dotacje unijne. Pozyskane środki przeznaczane są na inwestycje w gospodarstwach.

Młodzież tu mieszkająca pobiera naukę w szkołach średnich i wyższych. Aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym wsi i gminy.

Dzieci i młodzież są członkami szeregu kół zainteresowań działających w szkołach, klubach sportowych i Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Lubrańcu. Uczestniczą w zawodach sportowych i konkursach różnego szczebla, odnosząc w nich sukcesy.

Wieś posiada sieć elektryczną, wodociągową i telekomunikacyjną. Przebiega tu linia autobusowa PPKS oraz prywatnego przedsiębiorstwa transportowego.

Miejscowość nie jest skanalizowana. Z uwagi na rozproszoną zabudowę objęta została programem budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Brakuje też sieci gazowej. Na terenie wsi nie ma sklepu. Nie funkcjonuje tu szkoła ani przedszkole. Naukę na poziomie podstawowym i gimnazjalnym dzieci ze Smogorzewa pobierają w oddalonej o ok. 7 km Kłobi.

Wieś posiada liczne walory turystyczne. Na uwagę zasługuje tu przepiękny krajobraz, czyste powietrze i niczym nie skażona gleba. Ponadto zaledwie kilka kilometrów dzieli miejscowość od:

- Zgłowiączki – miejscowości historycznej, związanej z Tadeuszem Kościuszką, gdzie znajduje się kościół parafialny, gabinet lekarski, szkoła podstawowa, Centrum Komunikacji Społecznej wraz z biblioteką (zapewniające dostęp do internetu) oraz Ochotnicza Straż Pożarna.

Tutaj także, w okresie 3500 – 2500 lat p.n.e. znajdowała się osada, której istnienie potwierdziły badania archeologiczne prowadzone w latach 60 – tych ubiegłego stulecia,

Plan odnowy miejscowości Smogorzewo

- Sarnowa - miejscowości, w której znajduje się cmentarzysko tzw. „grobowców kujawskich”. Usytuowane jest ono w tamtejszym kompleksie leśnym. Obiekt jest unikatowym w swoim rodzaju rezerwatem archeologicznym w Europie. Składa się z 9 zrekonstruowanych grobów megalitycznych pochówku ludności pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych sprzed ponad 5.000 lat. Od miejsca występowania grobowce te nazywane są „kujawskimi”. Wśród miejscowej ludności określane są też jako „żalki”. Prowadzone w latach 1950 – 1951 oraz 1966 – 1971 przez Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi badania pozwoliły zbadać je i zrekonstruować. Jak wskazywało centralne ułożenie zwłok w grobowcach, wznoszone musiały być one ku czci naczelników rodów. Tłumaczy to również obecność znajdującego się opodal cmentarzyska płaskiego, gdzie chowani byli pozostali członkowie rodu.
- W jednym z grobowców tu odkrytych (grobowiec nr 9) znaleziono szkielet ułomnej kobiety, zmarłej w wieku 50 – 70 lat. Pochowana została ona prawdopodobnie w trumnie wydrążonej z pnia drzewa, którą umiejscowiono w poprzek osi wzdłużnej grobowca. Znaleźisko to jest czymś wyjątkowym, gdyż jak dotąd nie natrafiono na tak potężny grobowiec, usypany dla jednej tylko osoby i to kobiety. Przypuszcza się, że musiała ona zajmować jakąś szczególną pozycję w hierarchii społecznej.
- W czasie prac archeologicznych innego grobowca (nr 7) natrafiono na szczątki od 5 do 9 ludzi zjedzonych najprawdopodobniej w trakcie uczty obrzędowej.
- Wcześniej, bo w 1935r. odkryte i zbadane zostały grobowce w pobliskich Wietrzychowicach. Wyniki tych prac stały się sensacją naukową. Wykazały bowiem, że na terenie południowych Kujaw występują najstarsze i najbardziej okazałe tego typu zabytki na ziemiach polskich. Poza Wietrzychowicami i Sarnowem występują one również w Gaju i Obalkach,
- Kłobi – urokliwej miejscowości położonej nad rzeką Chodeczką zwaną również Lubieńcem. Znajduje się tu kościół pw. Św. Wojciecha wybudowany w latach 1883 – 1888 (murowany z czerwonej cegły) posiadający zabytkowe organy (w 2008 roku poddane renowacji). Wiosną 1945r. w parafii tej swą posługę pełnił późniejszy prymas Polski, Stefan Wyszyński. Na uwagę zasługuje też XIX-wieczny rzymsko – katolicki cmentarz parafialny.

W Smogorzewie istnieje świetlica wiejska wybudowana na początku lat 80 – tych ubiegłego stulecia przez mieszkańców w czynie społecznym. Jest to budynek wolnostojący, niepodpiwniczony, dwukondygnacyjny. Obiekt ten był do niedawna ośrodkiem kulturalnym wsi. Inicjatorem wielu przedsięwzięć było prężnie działające Koło Gospodyń Wiejskich. To ono, wspólnie ze Związkiem Młodzieży Wiejskiej, było organizatorem zabaw dla dzieci i dorosłych, spotkań towarzyskich oraz uroczystości okolicznościowych. W świetlicy odbywały się także kursy, szkolenia oraz wystawy potraw regionalnych. Starsze gospodynie prezentowały sposoby

Plan odnowy miejscowości Smogorzewo

pieczenia chleba, kiszenia ogórków i kapusty oraz przygotowywania mięsa, wędlin i ciast. Odbywały się tu również kujawskie zapusty oraz darcie pierza. W ten sposób przekazywano tradycję wsi młodemu pokoleniu.

W ostatnich latach działalność ta uległa znacznemu ograniczeniu. Związane było to ze stanem technicznym lokalu, który jest bardzo zły i wymaga gruntownej odnowy oraz zakupu podstawowego wyposażenia. Brak odpowiedniego miejsca spotkań zmusił mieszkańców wsi do organizowania jedynie imprez plenerowych.

Analiza SWOT

Mocne strony:

- położenie przy drogach powiatowych,
- położenie blisko Sarnowa, Zgłowiączki i Kłobi – miejscowości o bogatej historii,
- funkcjonująca linia autobusowa (PPKS i prywatna),
- członkostwo gminy w Lokalnej Grupie Działania Dorzecza Zgłowiączki,
- poparcie mieszkańców dla planowanych do realizacji projektów,
- poparcie władz samorządowych dla planowanych do realizacji zadań,
- atrakcyjność przyrodnicza – w małym stopniu zmienione środowisko naturalne, czyste i nieskażone powietrze, piękny krajobraz,
- żyzne i urodzajne ziemie,
- położenie w gminie posiadającej bogatą historię oraz szereg cennych zabytków stanowiących atrakcję turystyczną,
- pielęgnowanie tradycji i gwary kujawskiej,
- duże zdolności organizacyjne mieszkańców,
- dzieci i młodzież ucząca się w szkołach stopnia średniego i wyższego,
- bogata tradycja rolnicza,
- istnienie sieci wodociągowej, energetycznej i telefonicznej,
- dostęp do internetu.

Słabe strony:

- trudna sytuacja materialna mieszkańców spowodowana nieopłacalnością produkcji rolnej oraz wysokim stopniem bezrobocia,
- brak miejsca spotkań mieszkańców, a co za tym idzie brak możliwości rozwoju życia kulturalnego wsi,
- położenie z dala od większych ośrodków miejskich,

Plan odnowy miejscowości Smogorzewo

- rejon typowo rolniczy, brak przemysłu i miejsc pracy,
- słabo rozwinięta działalności gospodarcza i usługowa,
- średni poziom techniczny rolnictwa,
- brak zewnętrznego wsparcia finansowego na rozwój wsi,
- niski poziom aktywności ekonomicznej społeczeństwa,
- niezadawalający stan dróg lokalnych,
- brak uporządkowanej gospodarki ściekowej.

Okazje:

- członkostwo Polski w Unii Europejskiej,
- członkostwo gminy w Lokalnej Grupie Działania Dorzecza Zgłowiączki
- możliwość otrzymania wsparcia finansowego płynącego z funduszy unijnych na realizację zaplanowanych zadań,
- dopłaty bezpośrednie dla rolnictwa,
- podniesienie standardu życia i pracy mieszkańców wsi,
- podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- możliwość zacieśnienia relacji międzyludzkich i międzypokoleniowych,
- możliwość organizowania różnego rodzaju imprez o charakterze rozrywkowym, kulturalnym i informacyjnym,

Zagrożenia:

- migracja młodych i wykształconych ludzi do miasta i za granicę w poszukiwaniu lepszych perspektyw i pracy
- brak pomocy finansowej na realizację zamierzonych celów,
- brak motywacji do działania,
- brak integracji społeczności wiejskiej.

Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć

W ramach programu odnowy miejscowości zaplanowana została realizacja następujących zadań:

- remont świetlicy wiejskiej *w ramach zadania inwestycyjnego pn. Budowa świetlicy wiejskiej w Redczu Wielkim, remont świetlicy w Smogorzewie oraz rozbudowa świetlicy w Siemnówku,*

Plan odnowy miejscowości Smogorzewo

- zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w ramach zadania inwestycyjnego pn. *Budowa przepompowni ścieków w Dąbiu Kujawskim i przydomowych oczyszczalni na terenie gminy,*
- przebudowa drogi gminnej Smogorzewo (pan Karmowski),
- zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej,
- utworzenie placu zabaw dla dzieci,
- budowa drogi gminnej Smogorzewo – Sułkówki (pani Legumina),
- budowa chodnika.

Zadania inwestycyjne zawarte w „Planie odnowy miejscowości Smogorzewo” obejmują lata 2011 – 2019.

Lp.	Nazwa zadania	Opis projektu	Planowany harmonogram realizacji	Szacunkowa wartość
1	Remont świetlicy wiejskiej w ramach zadania inwestycyjnego pn. <i>Budowa świetlicy wiejskiej w Redczu Wielkim, remont świetlicy w Smogorzewie oraz rozbudowa świetlicy w Siemnowku</i>	Remont obiektu pełniącego funkcję publiczną, społeczno-kulturalną	2011-2013	429.022,00 zł PROW 2007 – 2013 środki jst
2	Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej	Zakup niezbędnego wyposażenie do świetlicy wiejskiej (krzesła, stoliki, regały itp.)	2013 - 2014	40.000,00 zł środki własne sołectwa dofinansowanie ze środków PROW 2007 – 2013 w ramach Wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju (Małe projekty)
3	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w ramach zadania inwestycyjnego pn. <i>Budowa przepompowni ścieków w Dąbju Kujawskim i przydomowych oczyszczalni na terenie gminy</i>	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie o rozproszonej zabudowie poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków	2011- 2013	2.941.675,00 zł PROW 2007 – 2013 środki jst
4	Przebudowa drogi gminnej Smogorzewo (pan Karmowski)	Poprawa infrastruktury technicznej (drogowej) sołectwa poprzez budowę dróg o nawierzchni utwardzonej	2011 - 2012	80.000,00 zł środki jst środki własne sołectwa

5	Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej	Poprawa wizerunku wsi poprzez uporządkowanie terenu wokół budynku świetlicy	2014 - 2018	20.000,00 środki własne sołectwa
6	Utworzenie placu zabaw dla dzieci	Zapewnienie dzieciom z terenów wiejskich zabawy i wypoczynku w odpowiednich warunkach poprzez utworzenie placu zabaw	2015 - 2018	30.000,00 zł środki własne sołectwa dofinansowanie ze środków PROW 2007 – 2013 w ramach Wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju
7	Budowa drogi gminnej Smogorzewo – Sułkówek (pani Legumina)	Poprawa infrastruktury technicznej (drogowej) sołectwa poprzez budowę dróg o nawierzchni utwardzonej	2011 - 2013	96.000,00 zł środki jst
8	Budowa chodnika	Poprawa bezpieczeństwa	2016 - 2019	20.000,00 zł środki własne sołectwa

Plan odnowy miejscowości Smogorzewo

Jednym z największych zagrożeń rozwoju miejscowości jest brak miejsca spotkań o odpowiednim stanie technicznym. Priorytetem rozwoju miejscowości jest więc remont świetlicy wiejskiej. W zakres prac wchodzić będą roboty polegające m.in. na: wykonaniu tynków i elewacji, wymianie podłogi, malowaniu ścian, remoncie sanitariatów).

Projekt realizowany będzie w ramach szerszego zadania inwestycyjnego pn. *Budowa świetlicy wiejskiej w Redczu Wielkim, remont świetlicy w Smogorzewie oraz rozbudowa świetlicy w Siemnowku*. Rzeczowa realizacja projektu zaplanowana została w latach 2011 – 2013. Całkowity koszt zadania wyniesie 429.022 zł.

Działanie zaplanowane do realizacji, polegające na remoncie świetlicy wiejskiej, wpływać będzie na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Po zakończeniu realizacji inwestycji poprawie ulegnie estetyka wewnątrz budynku świetlicy. W bardziej komfortowych warunkach mieszkańcy wsi i okolic spędzać będą wolny czas. Realizacja inwestycji przyczyni się do ożywienia życia kulturalnego oraz do aktywizacji mieszkańców obszaru objętego wnioskiem. Pozwoli również na pełniejsze wykorzystanie obiektu.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Lubrańcu

Ryszard Czyszczak